

разходка
в събота
вечер

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"- Русе

120000888938

НОСИТЕЛ НА ОРДЕНА „ЧЕРВЕНО ЗНАМЕ НА ТРУДА“

490281

ДРАГОМИР АСЕНОВ е роден на 15 май 1920 година в Михайловград (някогашния Фердинанд). Останал от малък сирак, той постъпва в едно софийско сиропиталище, където в края на 1942 г. влиза в редиците на нелегалния РМС. През 1943 г. е изключен от гимназията и изселен в град Русе, където продължава да участва в дейността на РМС. На 9 септември взима участие в превземането на властта в града и известно време работи като секретар на РМС в средните училища. От 1945 г. постъпва на работа в местния вестник „Дунавски отечествен фронт“ Сътрудници и на местния културен седмичник „Дунавски културен фронт“. По това време в Русенските вестници Др. Асенов отпечатва редица разкази, фейлетони, статии и пр. Тук прекарва до края на 1946 г. след което заминава да следва. Завършва юридическо образование. Издал е книгите: „Съвест“ — сборник разкази, 1956 г.; „Нашият възвод“ — повест, 1956 г., романите „Пътницата се разминават“ (1959), „Кафявите хоризонти“ (1961), „Големият каменен дом“ (1963) и „Плодът на ветровете“ (1964). Някои негови книги са преведени на руски, немски, чешки, унгарски, полски езици.

През 1964 г. е поставена първата му пиеса „Рожден ден“ играна в Плевен, Стара Загора и София. През 1966 г. излиза втората му пиеса — „Рози за доктор Шомов“, която се играе от десетина театри в страната. „Разходка в събота вечер“ е третата му работа за сцената.

ДРАГОМИР АСЕНОВ

РЕПЛИКА ПО ПОВОД ЕДНО ТЕЛЕФОННО ОБАЖДАНЕ

Драматургът на Русенския театър се обърна с лаконичната молба „да напиша нещо за програмата“ към мене, сиреч към автора на пиесата „Разходка в събота вечер“. Трябва да призная, че тази молба ме затрудни. Колко много може да каже един автор на своите читатели или зрители! И колко много от казаното ще се стори излишно, след като се запознаят с неговото изкуство. Затова едно старо, макар и негласно правило предупреждава: „Не обяснявай и не защитавай творбата си! Остави на читателя да се съгласи или я отрече! Времето ще покаже кой е прав.“

Ето защо аз се въздържах от предварителни думи към пиесата. Иска ми се обаче да набележа, макар и накратко, някои принципи, които споделям и които ме ръководят в моята писателска работа.

1. Литературата трябва да бъде социална. В едно време, когато интересите към психологичното, към личното, към строго-интимното се е повишил, това положение може да прозвучи старомодно или анахронично. Редно е обаче да се подчертае, че няма нито едно велико произведение, в която и да било област на изкуството, което да не разглежда и поставя големите психологически, интимни, камерни и др. проблеми на един категоричен социален фон. Вън от тоя фон литера-

ВАСИЛ ПОПИЛИЕВ

АНИ СПАСОВА

турата става забавно и самоцелно занимание, колкото и да е доведена до съвършенство.

2. Литературата трябва да бъде реалистична. Зная, че и това може да прозвучи като „вчерашна дума“. Но след кризата на модерния роман, след залеза на редица сами по себе си гениални експерименти, като тия на Пруст или Джойс, реализмът отново показва огромните си възможности да навлиза в интимния свят на човека и на обществото, да ни ги разкрива откъм непознати страни. Естествено, реализмът също се обогати и измени.

3. Литературата трябва да се обърне към човека! Нищо не струва и най-талантливата творба, която няма досег до сърцата на хората, която не ги възмува, не разглежда проблеми из техния живот, не разкрива драмата на тяхното социално и лично съществуване, не се свързва с мечтите им за обновление, за едно по-светло бъдеще.

Бих могъл да се спра и на други принципи, които ми се струват основни и насъщни за всеки, който е решил да се посвети на едно дейно и настъпателно, социалистическо изкуство, но... ето, че салонът загасва, представлението скоро ще почне. Не ми остава нищо друго, освен да ви пожелаая приятно гледане! А на себе си — дано се хареса!

ДРАГОМИР АСЕНОВ

ДИАНА ДЕЯНОВА

НИКОЛАЙ УЗУНОВ

проф. ЛЮБОМИР ТЕНЕВ

ДРАМАТУРГИЯ НА «ВСЕКИДНЕВИЕТО»

Напоследък като че ли и нашите драматурзи започнаха да търсят не голямата тема и големите светлинни отблясъци, а онази плоскост, където в течението на едно всекидневие се изживяват проблемите на личното и общественото начало всред нашата социалистическа действителност.

Ако погледнем общия характер на нашата драматургия на съвременна тема и онези пиеси, които намират място на сцената на нашите театри особено през последните две години, ще се убедим в това. Тази тема не е малка. Мисля, че критерият за тази драматургия би се изменил, ако пресечяваме общите тенденции на нашата драма в сравнение с оценката на отделните произведения през този период. Мнози на ще изпаднат в недоумение. Как могат да съществуват два критерия? Касае за друго. Драматургията ни има един общ път на развитие и този път има своите странични разклонения. Те са израз за стремежа да се обхванат колкото се може по-широко платната на живота. Това именно спредели нейния основен характер и обем. Не можем да говорим за значителна и обемна драматургия, ако не видим в едно цяло небето и земята, ако не прозрем линията на хоризонта, черните бра-

ГЕОРГИ РАДОМИРОВ

ЯНКО ЧЕРНЕВ

РАЗХОДКА В

пиеса от

Постановка: Васил Луканов

ДЕЙСТВУВАЩИ

ЛОЗАНОВ

ВИОЛЕТА

ЕЛЕНА

БОЖИДАР

ПАШЕВ

ШАХАНОВ

МИЛЕНА

СЛЕДОВАТЕЛЯТ

СЪБОТА ВЕЧЕР

Др. Асенов

Художник: Цанко Войнов

ТИЦА

- Васил Попилиев
- Ани Спасова
- Диана Деянова
- Николай Узунов
- Георги Радомиров
- Янко Чернев
- Марина Кирякова
- Божидар Манев

Пом. режисьор: Елена Костова

зди, слънцето и звездите едновременно. Драматургията ни като цяло трябва да върви по широките друмища на нашия настъпателен живот. Но към тях отвеждат и тесни, и трънливи пътеки. Те носят лъха на всекидневието, на същия този живот. Това ражда установения характер на една съвременна идейна социалистическа драматургия.

Може би в известен период от развитието на нашата драма и театър ние вървахме само по широките пътища. Големото движение на живота, историко-героическият настъпателен път на нашата революция и годините веднага след нея отведоха нашата драматургия във висините. Тя бе всецяло погълната от героико-романтическия патос. Тя търсеше не живота, а неговите закономерности и погледна за него от птичи поглед. За нея обикновените грижи за хората изглеждаха дребнави, действителността — удавена в излишни и досадни подробности. Тя се интересуваше от значимостта на темата, от големите проблеми на историческото време. Там значителните обобщения заместваха живия живот на отделните герои и исторически събития търсеха естетическото си осмисляне. Това бе драматургия, която отразяваше епическата настъпателност на революционните идеи, силата и значението на големите етнически принципи, които издигна новото време, острия политически резонанс.

МАРИНА КИРЯКОВА

БОЖИДАР МАНЕВ

Не съществува драматургия, изградена на отвлечени етични норми. Всеки етичен проблем, поставен в едно драматично произведение, е проблем политически. Защото моралната проблематика при последна сметка не е нищо друго освен политика, разкрита с езика на нравствеността. Тази политическа и високоидейна драматургия, която търсеше големите мисли и голямото движение в историята и човешките съдби, определяше цял период от развитието на нашата революционна и следреволюционна драма. Но изкуството не търпи отвлеченост. То разкрива своите тежения чрез конкретни образи. Колкото и тези образи да бяха крайно необобщени или фигури, които изразяват единствен морален или политически принцип, те трябваше да бъдат възплътени във верките на живи хора, с човешко поведение и слово. Центърът при тази драматургия падаше или върху историческите събития, или върху високия морален принцип. Геронте се превръщаха в явления, или носители на стриктни високи принципи, явления, търсещи историческата настъпателност, в която отделните хора играят ролята на пружини, които тласкат или задържат този ход на историята. Но неминуемо интересът към човека и човешката личност заемаше своето опразнено място. Проблемът за психологията и за новата психология започваше да вълнува нашите драматургически автори. Освен това нашата драматургия, колкото и да се стремеше към разкриването на високите идеи и историческата съдба на народа, не беше абстрактно-философска драма. В нея имаше съзерцателно, пасивно умонстроение, построено на абстрактни философски размисли. От позицията на високи революционни нормативи тя гледаше към живота на хората, към бита и земните закони на съществуване. Моралните норми се развиваха на отделни принципи, които чакаха своето разрешение всред една раждаща се нова действителност. В този смисъл тази драма носеше и известен дидактически характер, как трябва да живеем. Този въпрос се решаваше всред разкритата картина на конкретните взаимоотношения между геронте. Дори тези противоположни елементи можем да видим и в една и съща драма. И това бяха нашите най-хубави творби.

През този период нашата драматургия се определяше от висока революционна дейност, но ясният принцип на една комунистическа нравственост, която преоценяваше стари ценности и издигаше пробле-

ми, които засягаха цялото общество. Темите за революционния дълг, за социалните тежнения, за комунистическия морал, за героизма, за жертвата, за патриотизма, за вярата, за комунистическата принципност определяха тематичното направление на драматургията ни. Те очертаваха нейния характер и основна насоченост.

Но настанаха други години. Започнаха да ни интересуват нови проблеми, по-земни, по-битови. Интересът към определената личност, макар и в рамките на социалистическото общество, започна да занимава нашите автори. И неусетно ние се озовахме в друго време, където общият характер на нашата драма се оказва като че ли в противоположна посока на периода, за който тонущо-говорехме. Разбира се, до тук ние изминахме доста етапи. Съвсем не желая да твърдя, че тази нова драматургия е ненужна или лишена от качества, от естетически и морален кредит. Тя е резултат на един единствен процес в живота на обществото, който естествено налага необходимостта да чистим плевелите от нашата обществена нива, за да избуят класовете побуйно, по-бързо и по-резултатно. Не можем да гледаме само синевата на небето. Не можем с поетически трепет да съзерцаваме златните житни класове на фона на синьото небе, всред което е зареяна птицата на надеждата, чучулигата. Нужно е друго — вторачените очи в земята, окаляните пръсти, с които скубем корени, завоюваме пространствата — за хубавите зърна на нашия живот. Може би тук е нужно отглеждане на стрък по стрък, заглеждане в отделното. Нима всичко това не е за общото, за голямото? Животът има своето всекидневие и то е фундаментът, на който израства бъдещето. Това всекидневие има своите конфликти, противоречия, спичи в колелото на развитието. Без всичко това не може да се мине. Една множественост от наглед дребни неща, неуредици, несъвършенства, грубости, безразличия, неискреност, инерция, морални компромиси, загубени пътища, плевели, които смущават живота и пътя на обществото. Нужен е чувствителен резонанс, сърце, високо нравствено съзнание, за да бъдат отбелязани с вибрираща трепетност и болка отклоненията от компаса на живота, всичко онова, което пречи на неговото развитие. И тази неспокойна трепетна магнитна стрелка, която улавя сивите и тъмни страни на една всекидневна, все още оформяща се в действителност, е съвеста на писателя. Той е вътре в тоя живот и в то ва всекидневие, чувствителен и чутък, неспокоен и непримирим.

(откъс от статията)

В „Разходка в събота вечер“, авторът разкрива проблема за отношенията между поколенията, отношенията между бащи и деца в наше време. Др. Асенов се стреми да очертае въпроса за взаимната отговорност между тия поколения; отговорността на по-възрастните да живеят в съответствие със своите идеали, да ги отстояват и в обществото, и в бита, а от друга страна — отговорността на младите да пазят, тачат и развиват тези идеали. Писателят показва и някои страни от съвременния брак, опитва се да посочи някои от причините за неговата относителна неустойчивост, да разкрие какво разрушава личността, когато човек започне да изменя на своята младост и на своите разбириания за смисъла на живота.

АНА ИВАНОВА

